

Εκδήλωση ΕΚΠΑ για τη συνταγματική μας ιστορία κατά τα επαναστατικά και μεταεπαναστατικά χρόνια

1^η ενότητα: Οι απαρχές του συνταγματισμού (1821-1823). Τα Συντάγματα της Επιδάυρου (1822) και του Άστρους (1823).

Συντονιστής: Νίκος Αλιβιζάτος, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ

Keynote Speaker: Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ

Ομιλητές: Αλέξανδρος Κεσσόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Αντώνης Κλάψης, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

2^η ενότητα: Η εξέλιξη της επαναστατικής συνταγματικής μας ιστορίας (1823-1827). Το Σύνταγμα της Τροιζήνας.

Συντονιστής: Κώστας Μαυριάς, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων

Keynote Speaker: Προκόπης Παυλόπουλος, τ. Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Επίτιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ

Ομιλητές: Φιλήμων Παιονίδης, Καθηγητής ΑΠΘ

Νίκος Παπασπύρου, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ

3^η ενότητα: Τα «δύσκολα» συνταγματικά χρόνια (1827-1844). Το «Σύνταγμα-συνάλλαγμα» (1844).

Συντονιστής: Σπύρος Φλογαΐτης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Διευθυντής Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου.

Keynote Speaker: Σπύρος Βλαχόπουλος, Καθηγητής ΕΚΠΑ

Ομιλητές: Διονύσης Φιλίππου, Επίκουρος Καθηγητής ΔΠΘ

Βασιλική Χρήστου, Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

4^η ενότητα: Από τη συνταγματική μοναρχία στη βασιλευόμενη δημοκρατία (1844-1864). Το Σύνταγμα του 1864.

Συντονιστής: Γιάννης Δρόσος, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ

Keynote Speaker: Ευάνθης Χατζηβασιλείου, Καθηγητής ΕΚΠΑ

Ομιλητές: Αριστείδης Χατζής, Καθηγητής ΕΚΠΑ

Μανώλης Κούμας, Διδάκτωρ Ιστορίας ΕΚΠΑ

Συμπεράσματα:

Χαράλαμπος Κύρκος, Διδάκτωρ Νομικής, Προϊστάμενος Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής των Ελλήνων.

Η γένεση ενός νέου Κράτους προϋποθέτει την πολιτική του ύπαρξη, αυτή δε με τη σειρά της προϋποθέτει τη συνταγματική οργάνωση της Πολιτείας. Οι Έλληνες, από τα πρώτα βήματα του επαναστατικού τους αγώνα, θεώρησαν ότι δεν μπορεί να υπάρξει ελληνικό Κράτος χωρίς Σύνταγμα. Το Σύνταγμα αποτελούσε, δηλαδή, συστατικό στοιχείο της ανεξαρτησίας του επαναστατημένου Έθνους. Η εκδήλωση αποσκοπεί στο να συνδέσει τη συνταγματική ιστορία με το συνταγματικό παρόν, να αναδείξει άγνωστες πλευρές αλλά και να εμβαθύνει σε γνωστές πτυχές του συνταγματικού «ταξιδιού» του νέου ελληνικού Κράτους.

Η πρώτη περίοδος της συνταγματικής μας ιστορίας αρχίζει με την έναρξη της ελληνικής Επανάστασης και τα πρώτα «Συντάγματα του Αγώνα», τα Συντάγματα δηλαδή της Επιδαύρου (1822) και του Αστρους (1823). Πρόκειται για Συντάγματα φιλελεύθερα και δημοκρατικά, με έντονη την επιρροή των αλλοδαπών Συνταγμάτων, των Διακηρύξεων των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των μεγάλων ιδεολογικών ρευμάτων της εποχής.

Τα πρώτα επαναστατικά Συντάγματα «έπεσαν θύμα» και αυτά των πολεμικών συγκρούσεων, τόσο των εμφύλιων όσο και εναντίον των Τούρκων, με αποτέλεσμα σε μεγάλο βαθμό να μείνουν ανεφάρμοστα. Έτσι, αρχίζει σταδιακά η «ρεαλιστική» στροφή στη συνταγματική μας ιστορία, η οποία οδηγεί στο Σύνταγμα της Τροιζήνας του 1827 με ένα ισχυρό μονοπρόσωπο όργανο, τον Κυβερνήτη. Ταυτόχρονα, το Σύνταγμα της Τροιζήνας, έντονα επηρεασμένο από το αμερικανικό Σύνταγμα του 1827, περιέχει μια σειρά από καινοτόμες διατάξεις και έναν πρωτοποριακό κατάλογο θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Τα χρόνια που ακολουθούν είναι επίσης δύσκολα: Αναστολή του Συντάγματος της Τροιζήνας, δολοφονία του Καποδίστρια, εμφύλιες διαμάχες, έλευση της αντιβασιλείας και του βασιλιά Όθωνα και διακυβέρνηση χωρίς Σύνταγμα (απόλυτη μοναρχία). Καμπή αποτελεί το «Σύνταγμα-συνάλλαγμα» του 1844 που σηματοδοτεί το πέρασμα στη συνταγματική μοναρχία, ενώ με την καθιέρωση της καθολικότητας της ψήφου η Χώρα μας εντάσσεται στη συνταγματική πρωτοπορία της εποχής.

Από το 1844 η Ελλάδα έχει μεν Σύνταγμα, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οι ρυθμίσεις του εφαρμόζονται πάντοτε. Η κορυφαία πάντως στιγμή είναι η μετάβαση από τη συνταγματική μοναρχία στη βασιλευόμενη δημοκρατία με το Σύνταγμα του 1864, το οποίο καθιερώνει ως κυρίαρχο πολιτειακό όργανο τον λαό (αντί του βασιλιά). Το νέο ελληνικό Κράτος έχει πλέον «ενηλικιωθεί» και από συνταγματική άποψη.

Η εκδήλωση υλοποιείται με την υποστήριξη της «Πρωτοβουλίας 1821-2021»